

SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za politički sistem,
pravosuđe i upravu
Broj: 00-72/14-32/
00-72/14-7/
EPA 535 XXV
461 XXV
Podgorica, 20. oktobra 2014. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, sa 60. i 64. sjednice, održanih 24. septembra i 20. oktobra 2014. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA VRHOVNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA CRNE GORE O RADU DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA ZA 2013. GODINU I IZVJETAJA O RADU TUŽILAČKOG SAVJETA ZA 2013. GODINU

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, kao matični Odbor, razmotrio je na 60. sjednici **Izveštaj Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2013. godinu i Izveštaj o radu Tužilačkog savjeta za 2013. godinu.**

Prema Izveštaju, u 2013. godini podnešene su krivične prijave protiv 10.969 lica. U ukupnom broju prijavljenih poznatih lica, punoljetnih je 8.613, maloljetnih 495, dok je 1.861 krivičnih prijava podnijeto protiv nepoznatih izvršilaca. Uz krivične prijave koje su ostale neriješene kod drugih organa iz ranijeg perioda, u 2013. godini Državno tužilaštvo je imalo u radu ukupno krivičnih prijava protiv 11.211 lica. Od toga, u radu osnovnih državnih tužilaštava bilo je 10.852, a u radu viših državnih tužilaštava protiv 359 lica. Procenat odbačenih krivičnih prijava iznosi 47,74%.

U 2013. godini državni tužioci donijeli su 651 naredbu za sprovođenje istrage, od toga u nadležnosti viših državnih tužilaštava 244 i 407 u nadležnosti osnovnih državnih tužilaštava. Uz neriješene istrage iz prethodnih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno istraga protiv 1.124 učinilaca, od čega je na kraju izvještajne godine ostalo neriješenih istraga protiv 292 učinioaca.

U 2013. godini državna tužilaštva su optužila 4.598 učinilaca krivičnih djela, od toga, protiv 707 učinilaca podignute su optužnice poslije sprovedene istrage, 291 učinilac je neposredno optužen, dok je protiv 3.600 učinilaca podnijet optužni predlog. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, u izvještajnoj godini je kod sudova bilo optuženja protiv 9.268 učinilaca krivičnih djela. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno optuženja protiv 4.203 učinioaca, što je u poređenju sa prethodnom godinom manje za 10,00%.

Nezadovoljni kaznenom politikom sudova, državni tužioci su u izvještajnoj godini izjavili 1.261 žalbu, od toga 674 žalbe zbog odluke o kazni i 587 iz drugih razloga. Odlučujući po žalbama državnih tužilaca, sudovi su uvažili 274 žalbe, a odbili žalbe protiv 853 učinioaca.

U izvještajnoj godini, Državnom tužilaštvu prijavljeno je 8.613 punoljetnih učinilaca krivičnih djela, od toga osnovnim državnim tužilaštvima je prijavljeno 8.263, a višim državnim tužilaštvima u Podgorici i Bijelom Polju 350 učinilaca krivičnih djela.

Do pada kriminaliteta u odnosu na prethodnu godinu došlo je kod: krivičnih djela protiv zdravlja ljudi za 12 učinilaca; krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga za 7,14%; krivičnog djela protiv životne sredine za 35,78%; krivičnih djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja za 2,62%; krivičnih djela protiv državnih organa za 29,28%; krivičnog djela samovlašće za 49,63%; krivičnih djela protiv pravnog saobraćaja za 8,48%.

Do povećanja kriminaliteta u odnosu na prethodnu godinu došlo je kod: krivičnih djela protiv života i tijela za 0,27%; krivičnih djela protiv polne slobode za 24,00%; krivičnih djela protiv braka i porodice za 37,43%; krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici za 17,39%; krivičnih djela protiv imovine za 1,35%; krivičnih djela protiv službene dužnosti za 8,54%; krivičnih djela protiv javnog reda i mira za 39,02%.

U 2013. godini prijavljeno je 495 maloljetnih učinilaca, što je za 13,53% više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na prethodnu godinu, kriminalitet djece – krivično neodgovornih maloljetnika u ukupnom maloljetničkom kriminalitetu učestvuje u procentu od 7,47%, što je više u poređenju sa prethodnim godinama.

U izvještajnoj godini podnijeto je 1.861 prijava protiv nepoznatih učinilaca krivičnih djela, što je u poređenju sa prethodnom godinom više za 0,86%. Zbog krivičnih djela iz stvarne nadležnosti osnovnih državnih tužilaštava podnijeto je 1.820 prijava, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 0,33%, a iz stvarne nadležnosti viših državnih tužilaštava 41 prijava. U odnosu na ukupan kriminalitet, konstatuje se da je još uvijek visok procenat neotkrivenih učinilaca krivičnih djela 79,30%, što je približno na prošlogodišnjem nivou i da značajan broj njih izbjegava krivičnu odgovornost, što ugrožava sigurnost građana i predstavlja ozbiljan kriminogeni faktor.

U vezi primjene alternativnih načina rješavanja krivičnih sporova, kako se navodi u Izvještaju, državni tužioci su riješili 734 krivičnih predmeta u tužilaštvu, što je 17,85% od ukupnog broja odbačaja, sprovodeći postupak poravnjanja sa osumnjičenim,

uz uslov ispunjavanja zakonom propisanih obaveza. Primjenom ovog instituta, tužioci su od osumnjičenih naplatili 255.090,00 eura i uplatili ih u korist humanitarnih organizacija i javnih ustanova i 68.253,00 eura na ime naknade štete oštećenim. U izvještajnoj godini državni tužioci su zaključili 14 sporazuma o priznanju krivice.

Primjenom Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela, u 2013. godini prijavljeno je 165 pravnih lica – 8 više nego u prethodnoj godini. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina u izvještajnoj godini ostalo je neriješeno optuženja protiv 41 pravnog lica. Pravna lica su najčešće prijavljivana zbog izvršenja krivičnog djela – prevara, utaja poreza i doprinosa, zloupotreba položaja u privrednom poslovanju i građenje objekta bez građevinske dozvole.

U vezi sa primjenom Zakona o pružanju međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, u izvještajnoj godini je međunarodna pomoć tražena u 99 slučajeva. Posredstvom Ministarstva pravde, Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore su dostavljene 42 zamolnice radi preuzimanja krivičnog gonjenja od strane državnih tužilaštava u Crnoj Gori i 184 zamolnice koje su preko Ministarstva pravde, putem međunarodne pravne pomoći, proslijeđene nadležnim tužilaštvima u inostranstvu.

Primjenom novog Zakonika o krivičnom postupku, kojim su državni tužioci dobili vodeću ulogu u istrazi, koncept tužilačke istrage pokazao se kao veoma efikasan, kako u slučajevima teških i najtežih krivičnih djela, tako i u slučajevima onih krivičnih djela koja su u stvarnoj nadležnosti osnovnih i viših državnih tužilaštava. Dakle, istraga najtežih slučajeva organizovanog kriminala i korupcije u Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, prosječno je trajala do 6 mjeseci, a kod osnovnih i viših državnih tužilaštava prosječno između 2 i 3 mjeseca. U postupku sudske kontrole potvrđeno je 96,00% podignutih optužnica, dok se ostale nalaze u postupku kontrole.

Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina tokom 2013. godine primilo je krivične prijave protiv 95 učinilaca. Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda, Odjeljenje je imalo u radu prijave protiv 126 učinilaca. **Kada je u pitanju organizovani kriminal,** zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije u izvještajnom periodu podnijeto je krivičnih prijava protiv ukupno 48 lica; protiv 17 lica zbog krivičnog djela neovlašćena proizvodnja držanje i stavljanje u promet opojnih droga i zbog krivičnog djela nedozvoljeni prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi prijavljen je ukupno 31 izvršilac. U izvještajnom periodu **zbog krivičnih djela iz oblasti korupcije,** Odjeljenje je primilo krivičnih prijava protiv ukupno 47 učinilaca, što je za 24,19% manje nego u prethodnoj godini.

Zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja prijavljeno su 17 učinilaca; 10 učinilaca za krivično djelo primanje mita; 10 učinilaca zbog krivičnog djela davanje mita; za protivzakoniti uticaj jedno lice i protiv sedam lica za nesavjestan rad u privrednom poslovanju. U izvještajnom periodu Odjeljenju nisu podnijete krivične prijave zbog krivičnog djela trgovina ljudima. U izvještajnoj godini postupak je vođen protiv 21

učinioca **za krivična djela ratnih zločina**. U pitanju su slučajevi „Morinj“, „Deportacija“ i „Kaludjerski laz“.

U 2013. godini, prema navodima iz Izvještaja, nastavljena je saradnja sa državnim tužilaštvima drugih država. Tako je delegacija Vrhovnog državnog tužilaštva posjetila Generalno tužilaštvo Ruske Federacije, u cilju potpisivanja Programa saradnje Generalnog tužilaštva Ruske Federacije sa Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore za period 2013-2014.godine. U Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, nastavio je sa radom upućeni tužilac Evropske unije, na projektu „Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije – Jačanje tužilačke mreže“. U saradnji sa državnim tužilaštvima i pravosudnim organima Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Kosova i dr, vođeni su prekrivični i krivični postupci u predmetima organizovanog kriminala i zloupotrebe narkotika, kao veoma teških i za dokazivanje složenih krivičnih slučajeva od kojih je određeni broj rezultirao istragama i optužnicama koje se nalaze u sudskoj proceduri.

Vrhovno državno tužilaštvo je institucija koja prepoznaje **značaj saradnje sa međunarodnim tijelima**. Tako je tužilaštvo imalo predstavnika na plenarnom zasijedanju Konsultativnog savjeta evropskih tužilaca u Republici Jermeniji; plenarnom zasijedanju Komiteta Savjeta Evrope za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma i Konferenciji država potpisnica Konvencije Savjeta Evrope o pranju, traženju, zapljeni i oduzimanju imovine.

Posebna pažnja u izvještajnoj godini posvećena je **stručnom usavršavanju**. Poštujući zakonsku obavezu da se stručno usavršavaju, 27 državnih tužilaca i zamjenika, jedan diplomirani pravnik – pripravnik, jedan savjetnik i jedan stručnjak finansijske struke učestvovali su u radu 40 međunarodnih i regionalnih konferencija, seminara i radionica. U organizaciji Centra za edukaciju nosilaca pravosudn funkcije, Ministarstva pravde Crne Gore i Ministarstva pravde Mađarske, Instituta alternativa, Agencije za lokalnu demokratiju Nikšić, MUP-a Crne Gore – Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima, CEDEM-a, Američke ambasade u Crnoj Gori, Policijske Akademije Danilovgrad, Misije OEBS-a, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Vlade Crne Gore – Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima i Fondacije za međunarodnopravnu saradnju IRZ fondacije, UNDOC-a, MUP-a i UP, Ministarstva za ljudska i manjinska prava Crne Gore, Uprave za antikorupcijsku inicijativu – Projekta GRECO, EU, UNICEF-a, UNDP, Delegacije EU u Crnoj Gori, SEESAC-a i Službe Republike Francuske, Uprave za kadrove Crne Gore, CENPF-a i ODIHR-a i Fondacije Petrović Njegoš i Centra za ženska prava, tokom 2013.godine održana su 54 seminara, konferencije i okrugla stola na kojima je učestvovalo 83 državnih tužilaca i zamjenika, 22 savjetnika, jedan stručni pomoćnik, jedan službenik u stručnoj službi za maloljetnike i četiri člana Specijalnog istražnog tima.

Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta za 2013. godinu

Tužilački savjet je u izvještajnoj godini održao 10 sjednica. U izvještajnoj godini, Tužilački savjet je izvršio imenovanje 26 zamjenika državnih tužilaca i utvrdio predloge koje je dostavio Skupštini Crne Gore za imenovanje Osnovnog državnog tužioca u Ulcinju, Pljevljima i Herceg Novom i predloge za imenovanje Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore. Kroz postupak napredovanja, dva zamjenika osnovnog državnog tužioca imenovana su na funkciju zamjenika Višeg državnog tužioca u Podgorici. Tužilački savjet je imenovao i jednog zamjenika Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

U izvještajnom periodu, Tužilački savjet je donio odluku o prestanku funkcije jednom zamjeniku Specijalnog tužioca i obavijestio Skupštinu Crne Gore o prestanku funkcije Osnovnog državnog tužioca u Pljevljima, Herceg Novom i Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore, zbog isteka mandata.

Tužilački savjet je nakon prestanka mandata dotadašnjem Vrhovnom državnom tužiocu raspisao javni poziv za izbor Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore. Nakon sprovedenog postupka, Tužilački savjet je utvrdio predlog za izbor Vrhovnog državnog tužioca i isti dostavio Skupštini Crne Gore.

Skupština Crne Gore je, na predlog Tužilačkog savjeta, imenovala Osnovnog državnog tužioca u Ulcinju.

U izvještajnom periodu Tužilačkom savjetu su upućeni predlozi za utvrđivanje disciplinske odgovornosti, te je, nakon sprovedenih postupaka, Disciplinsko vijeće usvojilo predloge i izreklo disciplinske mjere – umanjeње zarade. U izvještajnom periodu jedan zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici je razriješen funkcije.

Upravnom sudu Crne Gore, podnijete su četiri tužbe protiv pravosnažnih odluka Tužilačkog savjeta u disciplinskim postupcima. Tri tužbe su odbijene kao neosnovane, dok je jedna tužba ostala neriješena na kraju izvještajnog perioda.

Vrhovnom sudu Crne Gore podniet je jedan predlog za vanredno preispitivanje pravosnažne odluke Upravnog suda Crne Gore i isti je presudom odbijen kao neosnovan.

U izvještajnom periodu nevladina organizacija Mreža za afirmaciju nevladinog sektora – MANS i Akcija za ljudska prava, Tužilačkom savjetu dostavile su 11 zahtjeva za slobodan pristup informacijama po kojima je Tužilački savjet dozvolio pristup informacijama.

Povodom Izvještaja Vrhovnog državnog tužioca i Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta za 2013. godinu, a na osnovu svega izloženog, Odbor je većinom glasova odlučio da Skupštini predloži da usvoji sljedeće zaključke:

PREDLOG ZAKLJUČAKA
ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUĐE I UPRAVU
POVODOM RAZMATRANJA IZVJEŠTAJA VRHOVNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA
CRNE GORE O RADU DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA ZA 2013. GODINU

1) Imajući u vidu činjenicu, koja se konstatuje i Izvještajem o radu Vrhovnog državnog tužilaštva za 2013. godinu, o nastavljanju trenda pada optužnica za teška i najteža krivična djela, naročito iz oblasti ratnih zločina, korupcije i organizovanog kriminala. Skupština Crne Gore zahtijeva od Vrhovnog državnog tužioca i Tužilačkog savjeta da, najkasnije, do kraja prvog polugodišta naredne godine, sačine i Skupštini dostave analizu uzroka takvog stanja, te da na osnovu toga i preduzmu sve neophodne mjere da se takav trend zaustavi.

Skupština smatra neophodnim da se izvrši analiza rada svih tužilaca u Crnoj Gori pojedinačno, sa aspekta kvaliteta i uspješnosti optužnica, te da je potrebno da ova analiza bude sastavni dio izvještaja za 2014.godinu.

Skupština smatra da je potrebno izvršiti analizu postojećih administrativnih kapaciteta u Tužilaštvu i istu u što kraćem roku dostaviti Odboru, kako bi bila uzeta u obzir prilikom utrdjivanja predloga Budžeta za 2015.godinu.

2) Skupština, takođe, cijeni da je neophodno snažnije proaktivno djelovanje tužilaštva na otkrivanju i gonjenju počinilaca krivičnih djela, kao i veći stepen samoinicijativnosti u pokretanju postupaka.

3) Unaprijediti kapacitete tužilaštva, prije svega u finansijskim istragama, obezbjeđivanjem finansijskih eksperata i omogućavanjem tužilaštvu da ima direktan pristup određenim evidencijama državnih organa, kako bi vođenje finansijske istrage u otkrivanju slučajeva pranja novca, nelegalno stečene imovine i njeno oduzimanje bilo efikasnije. S tim u vezi je neophodan i dalji razvoj informacionog sistema tužilaštva.

4) Skupština smatra da je potrebno obezbijediti efikasnu međuinstitucionalnu saradnju policije, tužilaštva i suda, kao i saradnju na međunarodnom nivou. Skupština, takođe smatra da je, u cilju poboljšanja bilansa ostvarenih rezultata u istragama i krivičnom gonjenju, posebno neophodno uspostaviti kvalitetnu međusobnu saradnju između Policije i Tužilaštva, i o svim potencijalnim problemima u ostvarenju te saradnje informisati Odbor.

5) Preduzimati aktivnosti na unaprjeđenju primjene alternativnih načina rješavanja krivičnih sporova, kako bi tužioci dali još veći doprinos efikasnosti krivičnog postupka, kroz smanjenje broja krivičnih predmeta u postupcima pred sudom. Naročito se treba

fokusirati na širu primjenu alternativnih mjera u rješavanju krivičnih sporova u kojima su učesnici maloljetnici i to u svim fazama postupka.

6) Osigurati efikasno praćenje sprovođenja odredbi etičkog kodeksa, sa ciljem jačanja integriteta državnih tužilaca. Preduzeti aktivnosti na uspostavljanju baze podataka u postupcima utvrđivanja odgovornosti državnih tužilaca i dodatno, kroz mjere ustanovljene zakonom, raditi na jačanju odgovornosti svakog pojedinog tužioca.

7) Skupština, u cilju što cjelovitijeg uvida u kretanje kriminaliteta i rada VDT, preporučuje da budući godišnji izvještaji o radu VDT-a sadrže i pregled rada Osnovnih tužilaštava u Crnoj Gori pojedinačno, sa posebnim akcentom na rad tužilaštva u opštinama sa povećanom stopom kriminaliteta. S tim u vezi, Odbor zahtijeva od Vrhovnog državnog tužilaštva da u najkraćem roku za koji je to moguće, pripremi i dostavi Odboru Informaciju o radu osnovnog državnog tužilaštva u Herceg Novom obuhvatajući i pregled i status predmeta koji su u nadležnosti Višeg državnog tužilaštva za period 2005 – 2014, na način kako je to urađeno za opštinu Bar u prilogu Izvještaja Vrhovnog državnog tužioca o radu Tužilaštva za 2012.godinu, kao i da informaciju koja se odnosila na Bar dopuni eventualno novim podacima za period 2013-2014 godina.

9) Skupština ocjenjuje da je neophodno preduzimati i dodatne aktivnosti na unaprjeđenju javnosti rada Državnog tužilaštva na način što će se osnovati služba za odnose sa medijima, uz neophodnost izrade komunikacione strategije i specijalizacije kadra za izvještavanje o radu tužilaštva, a sve u cilju pravilnog i potpunog informisanja javnosti. S tim u vezi, neophodan je dalji rad na unaprjeđenju portala Državnog tužilaštva.

10) Konačno, Skupština ocjenjuje opravdanim stav Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, iskazan na sjednici od 24. septembra t.g., za dostavljanjem Odboru posebne informacije o dosadašnjim rezultatima istrage na rasvjetljavanju afere „Snimak“ i drugih krivičnih djela koja se odnose na izborne zloupotrebe.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Milorad Vuletić, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Rifat Rastoder